

SODBA FONDA ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

pritožba št. 39137/02

SODBA

STRASBOURG

27. april 2006

Ta sodba bo postala dokončna pod pogoji iz drugega odstavka 44. člena Konvencije. Mogoče je, da bo na njej opravljena uredniška redakcija.

V zadevi Fonda proti Republiki Sloveniji

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali:

gospod J. **Hedigan**, *predsednik senata*,

gospod B.M. **Zupančič**,

gospod L. **Caflisch**,

gospod V. **Zagrebel**sky,

gospod E. **Myjer**,

gospod **David Thór Björgvinsson**,

gospa I. **Ziemele**, *sodniki*,

in gospod V. **Berger**, *sodni tajnik*,

po posvetovanju za zaprtimi vrati 6. aprila 2006

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 39137/02) proti Republiki Sloveniji, ki jo je pri Evropski komisiji za človekove pravice (v nadaljevanju: Komisija) na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija) 17. oktobra 2002 vložil slovenski državlján gospod Luka Fonda (v nadaljevanju: pritožnik).

2. Pritožnika je zastopala odvetniška pisarna Verstovšek. Slovensko vlado (v nadaljevanju: Vlada) je zastopal njen zastopnik gospod L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnik je na podlagi prvega odstavka 6. člena Konvencije zatrjeval, da je bilo trajanje postopka pred domačim sodiščem, v katerem je bil udeležen kot stranka,

predolgo. Skliceval ser je tudi na 13. člen Konvencije zaradi pomanjkanja učinkovitega domačega pravnega sredstva v zvezi s predolgim trajanjem sodnega postopka.

4. Dne 29. avgusta 2006 je Sodišče odločilo, da o pritožbi glede dolgega trajanja postopka in glede pomanjkanja učinkovitih pravnih sredstev v zvezi s tem obvesti Vlado. V skladu s tretjim odstavkom 29. člena Konvencije je odločilo, da bo hkrati odločalo o sprejemljivosti in utemeljenosti pritožbe.

DEJSTVA

5. Pritožnik je bil rojen leta 1980 in živi v Preboldu.

6. Dne 24. oktobra 1997 se je pritožnik poškodoval v prometni nesreči.

Povzročitelj nesreče je imel odgovornost za škodo, povzročeno tretjim, zavarovano pri zavarovalnici ZM.

7. Dne 12. marca 1999 je pritožnik vložil tožbo proti ZM pri Okrožnem sodišču v Celju in zahteval odškodnino v znesku 16.152.212 tolarjev (približno 67.300 eurov) za nastalo škodo.

Med 31. avgustom 1999 in 15. marcem 2005 je pritožnik vložil številne pripravljalne vloge in/ali predlagal dokaze.

Med 17. februarjem 2000 in 19. majem 2003 je šestkrat zahteval, naj sodišče razpiše narok za glavno obravnavo.

Noben od petih narokov za glavno obravnavo med 26. novembrom 2002 in 10. novembrom 2005 ni bil preložen na pritožnikov predlog.

Med postopkom je sodišče določilo tri sodne izvedence medicinske stroke in zahtevalo dve dopolnitvi mnenj.

Postopek še ni končan.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA IN 13. ČLENA KONVENCIJE

8. Pritožnik se je pritožil zaradi nerazumno dolgega trajanja postopkov. Skliceval se je na prvi odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče.«

9. Pritožnik se je nadalje pritožil, da pravna sredstva, ki so v Sloveniji na voljo glede nerazumno dolgih sodnih postopkov, niso učinkovita. Skliceval se je na 13. člen Konvencije, ki določa:

»Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima

pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

Dopustnost

10. Vlada se je sklicevala na to, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.

11. Pritožnik je izpodbijal to navedbo in trdil, da domača pravna sredstva niso učinkovita.

12. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevam *Belinger in Lukenda (Belinger proti Sloveniji)* (sklep), št. 42320/98, 2. oktober 2001, in *Lukenda proti Sloveniji*, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V teh zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanju domačih pravnih sredstev, saj je ugotovilo, da pravna sredstva, ki jih je pritožnik imel na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče opozarja na ugotovitve v zadevi *Lukenda*, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitega delovanja sodnega sistema.

13. Kar zadeva obravnavano zadevo, Sodišče ugotavlja, da Vlada ni predložila nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.

14. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena Konvencije. Prav tako ni nedopustna iz katerih koli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

Utemeljenost zadeve

1. Prvi odstavek 6. člena

15. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, se je začelo 12. marca 1999, na dan, ko je pritožnik vložil tožbo pri Okrožnem sodišču v Celju, in se še ni končalo.

Upoštevno obdobje je trajalo torej več kot sedem let na eni stopnji sojenja.

16. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika (gl. med drugim *Frydlender proti Franciji* [VS], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

17. Po proučitvi vsega predloženega gradiva in v skladu s sodno prakso Sodišče ocenjuje, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi predolgo in ni izpolnilo zahteve po sojenju v razumnem roku.

Prišlo je torej do kršitve prvega odstavka 6. člena.

2. 13. člen

18. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen Konvencije zahteva, da se zagotovi učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatrjevano kršitev zahteve

po sojenju v razumnem roku iz prvega odstavka 6. člena (gl. *Kudła proti Poljski* [VS], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče ugotavlja, da je ugovore in trditve, ki jih je predložila Vlada, zavrnilo v prejšnjih zadevah (gl. *Lukenda*, naveden zgoraj) in ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi prišlo do drugačnega zaključka.

19. Zato Sodišče meni, da je v obravnavani zadevi prišlo do kršitve 13. člena zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnik mogel pridobiti odločbo, na podlagi katere bi lahko uveljavljal svojo pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa prvi odstavek 6. člena.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCije

20. 41. člen Konvencije določa:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Škoda

21. Pritožnik je zahteval 10.000 eurov (EUR) za nepremoženjsko škodo.

22. Vlada je zahtevku oporekala.

23. Sodišče ocenjuje, da je pritožnik gotovo utrpel nepremoženjsko škodo. Po prostem preudarku mu po tej postavki Sodišče prisoja 6.400 EUR.

B. Stroški in izdatki

24. Pritožnik je zahteval tudi 1.010 EUR za stroške in izdatke postopka pred Sodiščem.

25. Vlada je zahtevku oporekala po višini.

26. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov le, če dokaže, da so dejansko nastali, da so bili potrebni in da so razumno visoki. Sodišče ugotavlja, da so pritožnikovi odvetniki, ki so zastopali tudi pritožnika v zadevi *Lukenda* (navedeni zgoraj), vložili približno 400 pritožb, ki so, razen kar se tiče dejstev, praktično enake kot obravnavana. Zato Sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in gornjih meril ocenjuje, da je pritožniku razumno prisoditi znesek 1.000 EUR za stroške postopka pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

27. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, zvišani za tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaša*, da je pritožba dopustna;
2. *razsoja*, da je prišlo do kršitve prvega odstavka 6. člena Konvencije;
3. *razsoja*, da je prišlo do kršitve 13. člena Konvencije;
4. *razsoja*
 - a) da mora tožena država pritožniku v treh mesecih od dne, ko postane po drugem odstavku 44. člena Konvencije sodba dokončna, plačati 6.400 EUR (šest tisoč štiristo eurov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč eurov) za stroške in izdatke postopka, zvišano za morebitni davek;
 - b) da se po izteku navedenih treh mesecev do plačila obračunajo na navedene zneske linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, zvišani za tri odstotne točke;
5. *zavrne* v preostalem delu pritožnikov zahtevke po pravičnem zadoščenju.

Sodba je napisana v angleščini in pisno notificirana 27. aprila 2006 v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Vincent **Berger** John **Hedigan**
sodni tajnik predsednik senata